

Reactie op Besluit Diergezondheid

Datum: 26 augustus 2020
Auteur: POV: Henk Boelrijk
Kenmerk: U20032

De Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV) heeft het conceptbesluit Diergezondheid bestudeerd en besproken en de volgende reactie opgesteld. Deze reactie is afgestemd met LTO Nederland en loopt hiermee parallel. In aansluiting hierop geeft de POV een reactie op een aantal specifieke aandachtspunten voor de varkenshouderij. De POV reactie volgt dezelfde indeling als de tekst van het conceptbesluit.

De POV wil er op aandringen om in aansluiting op de vernieuwde EU-wetgeving maximale ruimte te houden voor aanvullende Nederlandse regelgeving zodat we in staat zijn de regelgeving die we nu hebben te handhaven en naar de toekomst toe desgewenst kunnen aanscherpen zodat we het hoge niveau aan (preventieve) diergezondheid kunnen vasthouden. Dit ook in een combinatie van wetgeving van de overheid en voorwaarden die worden vastgelegd en geborgd binnen private kwaliteit- en borgingsystemen zoals 'Holland Varken'.

1. Algemeen

De voorstellen voor aanpassing die worden gedaan worden door de POV onderschreven. Geen opmerkingen.

2. Besmette en verdacht dieren

In artikel 2.1, lid 3c wordt aangegeven dat een dier op basis van een epidemiologisch verband als verdacht kan worden bestempeld. Hierbij wordt in de toelichting vermeld dat het kan gaan om een dier dat zich in dezelfde ruimte of op hetzelfde bedrijf bevindt, maar ook om dieren op een ander bedrijf waarbij er een "risicovol contact" is geweest. In aansluiting op de reactie van LTO stemt de POV in met het creëren van deze mogelijkheid, maar zou graag in de memorie van toelichting nadere informatie krijgen over welke zaken worden beschouwd als "risicovol contact".

3. Uitvoering monitoringsprogramma's

Samen met LTO kan de POV instemmen met het voornemen van het ministerie van LNV om de monitoring onder te brengen bij één aangewezen laboratorium. De aanwijzing van de GD vinden we in dit kader logisch en wordt door de POV ondersteund. Wij sluiten aan bij het zorgpunt dat de LTO noemt met betrekking tot de financiële constructie en willen nadrukkelijk onder de aandacht brengen dat de combinatie van commerciële en wettelijke taken in één bedrijf/instelling op andere dossiers tot spanningen leidt op het gebied van transparantie en betrokkenheid van het 'betalende' bedrijfsleven en het maken van afspraken met de 'monopolist'. De toeschrijving van kosten aan wettelijke- dan wel commerciële activiteiten moet volledig transparant zijn. Het is dan ook absoluut noodzakelijk om hier vooraf duidelijke afspraken over te maken en daarbij een hoog niveau van inzage in de commerciële activiteiten te realiseren. Hierbij is het van belang dat deze gegevens ook

per sector goed inzichtelijk kunnen worden gemaakt en er aansluiting is bij de afspraken en uitvoeringsmodaliteiten die in het DGF-convenant zijn en worden gemaakt.

De POV stemt in met verplichtingen die aan veehouders kunnen worden opgelegd om deel te nemen aan specifieke monitoringsprogramma's zoals nu bijvoorbeeld het geval is voor de Ziekte van Aujeszky. Het is van belang voor de hele sector dat de steekproeven die worden uitgevoerd een representatief beeld geven en een verplichting om deel te nemen is daartoe van belang. Verplichtingen dienen wel binnen de juiste kaders te worden opgelegd. Dit vanuit concrete programma's met concrete doelstellingen waarover overeenstemming bestaat tussen overheid en bedrijfsleven. De POV pleit er voor om dit op te nemen in de toelichting bij het besluit diergezondheidszorg.

4. Waardevaststelling bij ziektebestrijding

Op dit punt sluit de POV aan bij de reactie van LTO Nederland. Artikel 4.1: de tekst van het Besluit en de toelichting in de memorie zijn hier niet met elkaar in overeenstemming. De memorie heeft het over "verdacht verklaren", terwijl de wetstekst uitgaat van het moment waarop besloten wordt tot maatregelen. De aanwijzing van een aandoening als besmettelijke dierziekte laat, in gevallen waar het niet gaat om een reeds aangewezen ziekte bij deze diersoort, soms enkele dagen op zich wachten. Een recent voorbeeld is de aanwijzing van SARS-CoV2 bij nertsen. De verdenking van de dieren bestaat dan al enige tijd, alvorens de overheid tot het nemen van maatregelen over gaat. Daarmee zijn de financiële gevolgen voor een bedrijf dat in het begin van een uitbraak wordt geruimd potentieel groter dan later besmette bedrijven. In de tijd tussen verdenking en besluit tot ruiming kan zich een aanzienlijke daling van de waarde van de veestapel voordoen door ziekte en uitval. Wanneer die periode als gevolg van politieke besluitvorming langer dan enkele uren in beslag neemt, is het beter om het moment van mededelen van de verdenking te nemen als ijkpunt. Dit is immers voor alle bedrijven, wanneer hun besmetting zich ook voor heeft gedaan, vrijwel gelijk. Wanneer het moment van mededelen van de maatregelen wordt gehanteerd, heeft het dan ook geen pas om de waarde van een ziek of dood dier niet volledig te vergoeden (artikel 4.3, lid 4 en 5). Het aantal dieren dat ziek wordt of dood gaat is immers niet meer volledig in handen van de veehouder, hij/zij heeft weinig handelingsperspectief. Wanneer de diagnose (als gevolg van de doorlooptijd in het laboratorium) en/of het besluit tot ruiming tijd vergen, is zijn vergoeding in potentie substantieel lager.

5. DGF

Dit artikel is nog niet uitgewerkt. De POV wil graag ter overweging meegeven om een bepaling op te nemen in de wet over de vergoeding die wordt uitgekeerd bij ruiming van diersoorten die niet bijdragen aan het DGF. Nu is er op dit punt niets bij wet geregeld, alleen in het convenant staan enkele bepalingen. Vooral waar het de monitoring van besmettelijke dierziekte betreft is er behoefte aan meer duidelijkheid.

6. Wijziging van andere besluiten

6.1 Wijziging Besluit Dierlijke producten

Voor wat betreft nationale handel in producten van varkens is de POV het eens met de gekozen aanpak. Het past niet om in een endemische situatie regels te verzwaren en veehouder te dwingen veel kosten te maken om vrij te worden. Wanneer een aanpak via ketenorganisaties echter succesvol blijkt, kan het in een latere fase wel noodzakelijk zijn om dat alsnog te doen, teneinde de gekozen strategie te ondersteunen en de laatste veehouders aan te sporen actie te ondernemen. In dat geval zou de POV graag zien dat heroverweging mogelijk blijft.

6.2 Wijziging Besluit Houders van Dieren

Artikel 1.34-1.43: Bijeenbrengen van dieren

De inzet van de POV is gericht op het realiseren van een structuur waarbinnen uitsluitend 1 op 1 transporten plaatsvinden tussen bedrijven en van bedrijven naar exportverzamelplaatsen of slachterijen. Vanuit deze inzet pleit de POV ervoor om mogelijkheden tot bijladen en afleveren van dieren vanuit een transport op meerdere bedrijven zoveel mogelijk te beperken en alleen toe te staan onder strikte voorwaarden die goed kunnen worden geborgd via kwaliteitsborgingsystemen met als sluitstuk wetgeving. In 2017/2018 zijn hierover, in de driehoek POV-Vee&Logistiek en LNV, afspraken gemaakt. De POV dringt er op aan deze afspraken in stand te houden en vast te leggen bij het 'overzetten' van de regelgeving. De mogelijkheid om per diercategorie via ministeriële regelingen nadere eisen te stellen geeft de ruimte om dat te doen.

De POV heeft vanuit dit kader vraagtekens bij de achtergronden en samenhang tussen de artikelen 1.34, 1.35 en 1.37. De POV wil geen ruimte voor het verzamelen van varkens (ook niet voor slachtvarkens) op vervoersmiddelen en overladen op vervoersmiddelen. De POV pleit ervoor varkens voor beide artikelen (1.34 en 1.35) in totaliteit uit te zonderen. Wij krijgen de indruk dat het verzamelen van landbouwhuisdieren ongecontroleerd, buiten erkende verzamelplaatsen om (onder het viaduct en op de parkeerplaats bij Van der Valk) op basis van deze artikelen weer mogelijk wordt. Dit zou ook voor andere diercategorieën dan varkens niet meer aan de orde mogen zijn. De lijn moet zijn dat verzamelen van dieren zoveel mogelijk wordt beperkt en uitsluitend kan plaatsvinden op erkende verzamelplaatsen. De POV pleit er voor dit onomstotelijk en 'waterdicht' in de besluiten op te nemen.

De POV vindt wel dat er ruimte kan zijn om, onder strikte voorwaarden, varkens bestemd voor de slacht, te kunnen bijladen en gebruiksvarkens vanuit een vracht op meerdere adressen te kunnen afleveren. Onze interpretatie is dat daarin via artikel 1.37 is voorzien op basis van een ministeriële regeling die per diercategorie kan worden ingevuld. Hierbij pleiten we er wel voor dat in artikel 1.37 aan lid 2 wordt toegevoegd dat naast het bepalen van de aantallen bijlaad- en aflaadadressen ook nadere eisen kunnen worden gesteld. In het kader van de nadere invulling van deze ministeriële regeling zijn wij ook bereid om de mogelijkheid te bespreken om biggen te kunnen bijladen op tenminste één extra adres als sprake is van een bedrijfscluster met verschillende locaties en de biggen naar dezelfde bestemming gaan.

Artikel 1.50-1.58: I&R

De POV dringt er op aan om de eisen met betrekking tot registratie van (hobby) bedrijven en identificatie en registratie van varkens volledig in stand te houden. Dit ook in relatie met de VVL regeling. Hierbij willen we er voor pleiten om de verplichting tot het registreren van de kentekens van de transportwagens waarmee varkens worden vervoerd in stand te houden en ook in het kader van de VVL regeling (vooraanmelding-toestemming) als blokkerende voorwaarde (als kenteken niet is ingevuld geen toestemming geven voor transport) te hanteren.

Artikel 2.27a-r: Gezondheidsvoorschriften voor varkens

De POV vindt het belangrijk dat de VVL voorschriften worden gehandhaafd en zijn vastgelegd in de artikelen 2.27 a-r. De resultaten van het overleg tussen LNV en POV over een aantal bijstellingen zijn verwerkt waarvoor onze dank.

De POV blijft specifiek aandacht vragen voor de systematiek van het vooraf toestemming vragen voor vervoer (artikel 2.27p). Het systeem van 'toestemming vooraf' is een hoeksteen van de VVL regeling. De sector ziet dit niet als een onevenredige en onnodige last. Beleidsmatig zijn we het altijd eens geweest als sector en ministerie van LNV over deze systematiek en hebben de meldingssystemen hierop ook ingericht. Europees en Nationaal is deze systematiek ook nooit eerder ter discussie gesteld en wij zien ook geen enkele aanleiding en motivatie om dat nu bij het 'overzetten' van de regelgeving wel te doen.

In aansluiting op het bestuurlijke overleg hierover met LNV kan de POV leven met een overgangstermijn. Hierbij gaan we er vanuit dat we gezamenlijk als LNV en de partners in de varkensketen gaan werken aan een real-time datasysteem voor alle verplaatsingen met varkens op basis waarvan direct actie kan worden genomen als de VVL (contactstructuur) bepalingen niet worden nageleefd. Vanuit dit perspectief vinden we artikel 2.27q te absoluut. De POV stelt voor dit artikel te wijzigen met de volgende strekking: *Bij ministeriële regeling zal uiterlijk op 21 april 2023 worden besloten of artikel 2.27p wordt ingetrokken c.q. daarvoor anderen bepalingen in de plaats komen.* Deze benadering sluit naar onze mening ook beter aan bij het voornemen tot evaluatie zoals dat in de toelichting bij het besluit diergezondheid op bladzijde 15 (laatste alinea van hoofdstuk 4.1.2.) is aangegeven. Het voorstel om de doeltreffendheid en doelmatigheid van de regels voor de contactstructuur te gaan evalueren onderschrijven wij als POV.